

Ἄν ἔης ἀσκέρ' ἀρμάτωτον, ἀρμάτωσον καὶ στεῖλον,
ἄν ἔης σπαθία 'ς τὴν σπαθῆν, ζῶσον ἄτ' εἰς καὶ ἄς ἔρχον
(σπαθῆ = ὀπλοθήκη) Κερασ.

Ἀπόξω 'πὸν τὴν πόρταν του τρακόμοι ἀρματωμένοι
κι ἄλλοι τρακόμοι ἀρμάτωτοι μὲ σίδερα τζωσμένοι

Ρόδ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Ἑρμονιακ. στ. 1896 (ἐκδ.
ΔΜαυροφρ. σ. 145) «μέσον τοῦ ναοῦ γὰρ ἅμα | ἀναρμάτωτον
εὐρόντες | κατετόξευσαν ἐκεῖνον». 2) Ὁ μὴ ἐξηρτυ-
μένος, ἐπὶ πλοίου πολλὰ καὶ Πόντ. (Κερασ.) Συνών.
ἀνάρμενος 1. 3) Ὁ μὴ ἔχων κοσμήματα, ὁ μὴ στολι-
σμένος Πόντ. (Τραπ.): Ἀρμάτωτος ἐπῆεν 'ς σὴ χαρὰν - 'ς σὸ
πορπάτεμαν.

ἀνάρμενος ἐπίθ. Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. ἄρμενο.

1) Ὁ μὴ ἔχων ἐξαρτύματα, ὁ μὴ ἐξηρτυμένος, ἐπὶ
πλοίου: Παροιμ. Ἀμαθος ὁ καπετάνιος καὶ τὸ καράβι
ἀνάρμενο (ἐπὶ ἀνεπαρκείας ὀλικῆς). Συνών. ἀναρμάτω-
τος 2. 2) Ὁ ἔνεκα νηνεμίας ἢ βλάβης μὴ δυνάμενος
νὰ ἀναχθῇ εἰς τὸ πέλαγος, ἐπὶ πλοίου: Ἄσμ.

Ἀνάρμενο καράβι 'ς τὸ ἔβγα στέκεται,
μὴ νὰ τὸν καπετάνιο τὸν καταράστηκε.

ἀνάρμεχτος ἐπίθ. ἀνάλμεχτος Καππ. Πόντ. (Κερασ.
Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀνάρμεχτος πολλὰ καὶ ἀνάρμεκτος
Ἄνδρ. ἀνάρμιχτους Στερελλ. (Ἀκαρναν.) ἀνάρμεγος
Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κορινθ. Λακων. Μαζαίκ. Μάν. Τρίκκ.)
— Λεξ. Πρω. Δημητρ. ἀνάρμεος Κύθν. ἀνάρμιγους Ἡπ.
(Ζαγόρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀνάρμιους Στερελλ. (Αἰτωλ.)
ἀνάρμπεες Σκῦρ. ἄλμεχτος Πόντ. (Τραπ.) ἀλίμεχτος
Καππ. (Ἀνακ.) ἀλίμεφτος Καππ. Πόντ. (Οἶν.) ἄρμεχτος
Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ.) Κρήτ. Πελοπν. (Αἶγ. Κορινθ.)
Σῦρ. Χίος ἄρμιχτους Θράκ. (Κομοτ.) Μακεδ. ἄρμεκτος
Σίφν. ἄρμεγος Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ.) Κρήτ. Μῆλ.
Πελοπν. (Αἶγ. Μεσσ.) ἄρμεος Βιθυν. Ρόδ. Σίφν.

Ἐκ τοῦ μεσν. ἐπίθ. ἀνάμελκτος. Πβ. καὶ ἀρχ.
ἀνήμελκτος. Τὸ ἄρμεχτος ἐκ τοῦ *ἀρμεχτός
<ἀρμέγω προσέλαβε σημ. στερήσεως διὰ τῆς προπαρο-
ξυτονίας. Ἰδ. ἀ- στερητ. 2α.

1) Ὁ μήπω ἀμελχθεὶς, ἐπὶ ζώων, σπανίως δὲ ἐπὶ γά-
λακτος ἐνθ' ἄν.: Ἡ κατοικία εἶναι ἄρμεκτη Σίφν. Ἡ ἀγε-
λάδα ἔμεινε ἄρμεκη Βιθυν. Ἀνάλμεχτον ἢ ἄλμεχτον ἐν τὸ
πρόβατον - τὸ χτήνον Τραπ. Τὰ γίδια εἶν' ἀνάρμιγα Ζαγόρ.
Ἀκόμα ἀνάρμιγα βαστᾶς τὰ πρόβατα; αὐτόθ. Μὴν ἀφίγ'ς
ἀνάρμιγα τ' γίδια καὶ θὰ σ' γκαῖ Αἰτωλ. Ἀνάρμιγα εἶναι τὰ πρᾶ-
ματα αὐτόθ. Πρόβατα ἀλίμεχτα Ἀνακ. Κατοικία ἄρμεκη Ρόδ.
Πρόματα ἀνάρμπεα Σκῦρ. Τὸ γάλα τό 'χω ἀνάρμεο Κύθν.
|| Ἄσμ.

Ἀνάρμεχτα καὶ ἀκούρευτα, δίχως κἀνέν' ἀφέντη
Ἰων. (Σμύρν.)

Ἐχον τὰ πρόβατ' ἄρμιχτα καὶ τοὺ τυρεὶ 'ς τὴ στρουγγα
Μακεδ. — Ποίημ.

Τὴν ἀκριβή μου τὴν κοπή, καλὰ μου σταυραδέρφια,
ἔρμην μὴν τὴν ἀφήκετε, μονάχην 'ς τὰ λιβάδια,

ἀνάρμεχτην καὶ ἀκούρευτην, δίχως μαντρεὶ καὶ στάλον

ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 2,48. 2) Μεταφ. ὁ μὴ ὑποστάς χρημα-
τικὴν δαπάνην Λεξ. Δημητρ.: Ἀπ' ὅσους τὴν σχετίσθησαν
κἀνένα δὲν ἄφησε ἀνάρμεγο.

ἀνάρμοστος ἐπίθ. λόγ. κοιν. καὶ δημῶδ. Πόντ.
(Τραπ.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀνάρμοστος.

1) Ὁ μὴ προσαρμωσθεὶς, ὁ μὴ συναρμωσθεὶς Πόντ.
(Τραπ.): Ἀνάρμοστα εἶν' τὰ σανιδῶ. Ἡ πόρτα ἀνάρμοστον

ἐν. 2) Ὁ μὴ προσήκων, ἀπρεπῆς λόγ. κοιν.: Ἀνάρμο-
στοι τρόποι. Ἀνάρμοστα λόγια.

ἀναροκάταρος ἐπίθ. Πόντ. (Οἶν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀνάρα καὶ κατάρα.

Ὁ ἀνάρας καὶ κατάρας ἄξιος ἢ ὁ καθ' οὗ ἐλέχθη
ἀνάρα καὶ κατάρα. Πβ. ἀνακάταρον.

ἀνάρπαγα ἐπίρρ. ΓΒλαχογιάνν. Τὰ παλληκάρ. 32

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *ἀνάρπαγος.

Ἀμέσως, ἀποτόμως: Μὴν πῆς [νερό] ἀνάρπαγα, θὰ
πάθῃς, κακομοίρη!

ἀναρπάζω Πόντ. (Κερασ. Τραπ.)

Τὸ ἀρχ. ἀναρπάζω.

1) Ἀρπάζω, δρᾶττομαί τινος αἰφνιδίως Πόντ. (Κε-
ρασ.): Ἄσμ.

Τὴν κόρην ἐνέρπαξεν | καὶ πέραν τὴν ἔφερεν

Κερασ. 2) Θρασέως διακόπτω τινὰ ὁμιλοῦντα Πόντ.
(Τραπ.): Ἐπῆγα κατ' νὰ λέγω καὶ ἀτὸς ἐνέρπαξε με Τραπ.
Συνών. ἀπαρπάζω.

ἀνάρπασμαν τό, Πόντ. (Τραπ.) ἀνάρπαγμαν Πόντ.
(Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναρπάζω.

Ἡ αἰφνιδία καὶ προπετὴς διακοπὴ τοῦ λαλοῦντος.

ἀνάρπαστος ἐπίθ. λόγ. κοιν. ἀνάρπαγος Εὐβ. (Αὐ-
λωνάρ. Κονίστρ.) — Λεξ. Βλαστ. ἀνάρπαγες Σκῦρ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀνάρπαστος.

1) Ὁ ταχέως πωληθεὶς, ἐπὶ ὀνίων ἐν γένει κοιν.:
Τὰ σταφύλια ἔγιναν ἀνάρπαστα κοιν. Ἐφεραν ψάρια καὶ ἔγι-
ναν ἀνάρπαγα Αὐλωνάρ. Κονίστρ. Ἐφέραν μῆλα, ἀμ-μὰ
ἐκάμαν τὰ ἀνάρπαστα Κύπρ. Τὰ πορτοκάλια ἐγίνησαν ἀνάρ-
παστα αὐτόθ. Πβ. ἄρπαστος. 2) Ὁ τὰ ξένα σφετε-
ριζόμενος, ἄρπαξ Σκῦρ. Συνών. ἀδραχτᾶς (I), ἀδρά-
χτης (II), ἄρπαγας, ἄρπαγουνηάρις, ἄρπαδῶρος,
ἀρπάχτης, ἀρπαχτιουλλᾶς.

ἀνάρπαχτος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. α καὶ τοῦ ἐπίθ. ἀρπαχτός < ἀρπάζω.

Ὁ μὴ ἀρπαγεὶς, ὁ μὴ συλληφθεὶς, λ. εὐχρηστος ἐν τῇ
παιδιᾷ τῆς σφαίρας: Τόπιν ἀνάρπαχτον.

ἀνάρραγος ἐπίθ. Προπ. (Κύζ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. ἐπίθ. ἀναρραγής.

Ὁ μὴ διερωγῶς, ὁ μὴ φθαρεὶς, συνήθως ἐπὶ ἐνδύ-
ματος: Καθαρὸ καὶ ἀνάρραγο φόρεμα.

ἀναρραγώνω ἀμάρτ. ἀνερραγώνω (Νουμᾶς ἀριθμ.
736,308) ἀνιρραγώνω Κυδων. Λέσβ. ἡνιρραγώνω Λέσβ.
Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ ἀγνώστου β' συνθετικοῦ.

A) Μετβ. 1) Ἐπαναφέρω τινὰ εἰς τὰς αἰσθήσεις
του Κυδων. Λέσβ.: Πουλιμοῦσαν δὲ ὥρις νὰ τ'ν ἀνιρρα-
γώσιν Λέσβ. Καὶ ἀμτβ. ἔρχομαι εἰς τὸν ἑαυτόν μου, συνέρ-
χομαι, ἀναλαμβάνω Κυδων. Λέσβ.: Ἀνιρράγουσ' ἢ κουπέλλα
Λέσβ. Ἀνιρράγουσι τὴν αὐτὸς ἢ ἄθρουπους αὐτόθ. Συνών.
ἀναλογίζομαι 2, ἀνανοῶ 4, ἀναπαίρνω 3, συνε-
φέρνω. 2) Κάμνω τινὰ νὰ ἀναστῇ ἐκ νεκρῶν Λέσβ.:
Σὰ θέλον, ἀνιρραγώνω τὴν γ'ναῖκα μ' (ἐκ παραμυθ., ἐν ᾧ
ὁ ὁμιλῶν ἔχει φονεύσει τὴν γυναῖκα του).

B) Ἀμτβ. 1) Ἀναζωογονοῦμαι (Νουμᾶς ἐνθ' ἄν.):
Ποίημ.

Χλωρὸ 'ς τὴ γῇ ἀπλώνεται τὴ σταχτερὴ χορτάρι,

τὰ δέντρα ξανανθίζουνε καὶ ἡ φύσι ἀνερραγώνει.

Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀναπαίρνω 2. 2) Ἀναλαμβάνω οἰκο-
νομικῶς Λέσβ.: Αὐτὸς τὴν π' δῆκι 'ς τ' θέσ' ἀνιρράγουσι.

Συνών. *αναλαβαίνω* 3, *αναπιάνω* 11, *αναπλωρίζω* B 1, **αναπουπουλίζω* 3, *πιάνομαι* (ιδ. *πιάνω*), *προσκάνω*.

άναρραμμα τό, Δ.Κρήτ. *άνερραμμα* Α.Κρήτ.

Έκ τοῦ ρ. *αναρράπτω*.

Συρραφή φθαρέντος μέρους ἐνδύματος: *Οὐλημέρα σήμερο εἶχ' αναρράμματα. Έξεσκιστήκα τὰ ροῦχα δον καὶ θέλου άνερραμμα.* Συνών. *αναρραφή*, *μπάλωμα*.

αναρραφή ή, άμάρι. *άνερραφή* Νάξ. (Άπύρανθ.)

Έκ τοῦ ρ. *αναρράπτω*.

Άναρραμμα, ὁ ιδ.: Τὰ σιδερώνουνε τὰ ροῦχα κι ὅσα θένε άνερραφή τ' αφίνουνε παρὰ πάδας (κατὰ μέρος).

αναρραφτερό τό, Κρήτ. (Ρέθυμν. κ. ά.)

Έκ τοῦ ρ. *αναρράπτω* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ερό.

Καλάθιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου τίθενται πάντα τὰ πρὸς ἐπιδιόρθωσιν φορεμάτων χρήσιμα πράγματα, ἤτοι βελόναι, ψαλίδες, κλωσταὶ κττ.

αναρραφτικά τά, Κρήτ.

Έκ τοῦ ρ. *αναρράπτω* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ικά ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ ἐνεστώτος.

Άμοιβή διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν φθαρέντων ἐνδυμάτων.

αναρράπτουσα ή, Κρήτ.

Έκ τοῦ ρ. *αναρράπτω*. Ίδ. **ΑνθΠαπαδόπ.* ἐν **Αθηνά* 37 (1925) 184.

Γυνή ή ὁποία ἐπιδιορθώνει τὰ ἐφθαρμένα ἐνδύματα: Γνωμ. *Καλλιὰ 'ναι μιὰ καλή αναρράπτουσα παρὰ τὴ γαλύτερη ξοβλιάστρουσα ή ξοβλιάστρα* (ὡς σύζυγος εἶναι προτιμητέα ή γνωρίζουσα νὰ *μπαλώνη* παρὰ ή ἀρίστη ποικίλτρια).

αναρράπτω Δ.Κρήτ. *άνερράπτω* Α.Κρήτ. *αναρράβω* Κρήτ. (Ήράκλ.) *άνερράβω* Άνδρ. Α.Κρήτ. *άνερράβγω* Θήρ. Νάξ. (Άπύρανθ. κ. ά.) — *Λεξ. Μπριγκ.*

Έκ τοῦ άρχ. *αναρράπτω*.

Συρράπτω τὸ φθαρὲν μέρος ἐνδύματος ή ἄλλου τινος ἐνθ' άν.: *Ένερραψε τὸ ποκάμισο Κρήτ. Δὲ φέγω πλεὸ ν' άνερράπτω* (φέγω = βλέπω) αὐτόθ. Θ' *άνερράψω τὰ καρτσώνια μου αὐτόθ. Άνερράβγω τὸ φουσιάνι μου Θήρ. Τὰ ροῦχα μου ξένοι μοῦ τ' αναρράπτουν Κρήτ. Τὰ καλοσκιμμένα ροῦχα τ' άνερράβγουνε Άπύρανθ. Εἶδα λειωμὸ εἶναι ποῦ τὸν ἔχον, γαμένε, τὰ ροῦχα σου, δὲν άνερράβγουνδαι βλεά! αὐτόθ. Ν' άνερράψης τὰ κωπέλλια σου νὰ μὴ φαίνονδαι τὰ κρέατά δως* (βραχυλ. ἀντὶ τὰ ροῦχα τῶ *χωπελλιών*) Κρήτ. *Άνερράβγω τὰ δίχτυα Νάξ. Θ' άνερραφτῶ* (θὰ μπαλώσω τὰ ροῦχα μου) Κρήτ. *Κάτσετε ν' άνερραφτῆτε, γιατί ταυτέρου θὰ πάμε νὰ τρυγοῦμε αὐτόθ. || Άσμ.*

Κι ὠργίστηκε μου ή μοῖρα μου κ' ἐκαταρίστηκε μου νὰ περπατῶ 'ς τὴ ξενιθειὰ κ' εἰς τὸν ἀλλάργο γόσμο, ξένοι νὰ πλύνουν ροῦχα μου, ξένοι νὰ μ' αναρράπτουν Κρήτ. Συνών. *αναμπαλώνω*, *αναπιάνω* 6, *αποπιάνω*, *μπαλώνω*.

αναρραχάκι τό, Ήπ. *αναρραχάκ'* Ήπ.

Ύποκορ. τοῦ οὐσ. *ανάρραχο*.

Μικρά ὁμαλή ἔκτασις εἰς κλιτὺν βουνοῦ. Ή λ. ὑπὸ τὸν τύπ. *Άναρραχάκ'* καὶ ὡς τοπων.

αναρραχιάζω Ήπ. *αναρραχιάζου* Ήπ.

Έκ τοῦ οὐσ. *ανάρραχο*.

Όδηγῶ τὰ ζῶα εἰς μέρος ὁμαλὸν κείμενον εἰς τὴν ράχιν βουνοῦ ή λόφου.

αναρραχίσμα τό, Ήπ.

Έκ τοῦ ρ. *αναρραχιάζω*.

Τὸ νὰ ὀδηγῇ τις τὰ ζῶα εἰς τὸ *ανάρραχο*.

άναρραχο τό, Ήπ. — ΣΓρανίτσ. ἐν *Ήμερολ. Σκόκου* 25,389 καὶ *Άνθολ. Η' Αποστολίδ.* 58 *άναρραχον* Ήπ. Στερελλ.

Έκ τοῦ μεσν. οὐσ. *ανάρραχον*. Ή λ. ἐν ἐγγράφῳ τοῦ 1087 (Miklosich - Müller Acta 6,37) «*περνᾶ τὴν λαγκάδα καὶ τὸ άνάρραχον*».

Μέρος ὁπωσδήποτε ὁμαλὸν κείμενον εἰς ράχιν βουνοῦ ή λόφου ἐνθ' άν.: *Ποιήμ.*

Χορὸς 'ς τὸ κάθε άνάρραχο, ἀχὸς 'ς τὸ κάθε ρέμα ΣΓρανίτσ. ἐν *Άνθολ. ἐνθ' άν.*

Σουράει κατ' άνάρραχα, ξερβιά, δεξιὰ του κραίζει, γυροβολιάζουν τ' ἄτι του, κρυφὰ τοὺς κουβεντιάζει ΣΓρανίτσ. ἐν *Ήμερολ. ἐνθ' άν.* Ή λ. ὑπὸ τὸν τύπ. *Άνάρραχους* καὶ ὡς τοπων. *Αἰτωλ. (Μπρόσκλη.)*

αναρραψίδι τό, Δ.Κρήτ. *άνερραψίδι* Α.Κρήτ.

Έκ τοῦ ρ. *αναρράπτω* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι.

Φόρεμα ἔχον ἀνάγκην ἐπιδιορθώσεως: *Έχω 'να γοφι-νάκι γεμᾶτ' αναρραψίδια. Σάββατο κ' ἔχω τόσ' άνερραψίδια.*

αναρρεύομαι Α.Ρουμελ.(Φιλιπούπ.) Πελοπν.(Γέρμ.) *αναρρεύομαι* Πελοπν.(Λακων.) *αναρρεύουμου* Λυκ.(Λιβύσσ.) *'νερρεύουμ'* Θράκ.(Σαρεκκλ.) *αναρρέομαι* Μεγίστ. *αναρρέουμου* Λυκ.(Λιβύσσ.)

Έκ τῆς προθ. *ανὰ* καὶ τοῦ ρ. *ρεύομαι*.

1) *Άμτβ.* καταλαμβάνομαι ὑπὸ ἐρυγῆς, ἐρεύγομαι ἐνθ' άν.: *Άμα φάω καὶ πιῶ ὅστερα καφὲ αναρρεύομαι Γέρμ.*

β) Αἰσθάνομαι τάσιν πρὸς ἐμετὸν Πελοπν.(Γέρμ.): *Άναρρεύομαι ἅμα λέπω τέτοιο φαγητὸ* (λέπω = βλέπω). Συνών. *αναγουλεύομαι* 1, *αναγουλιάζω* 3, *αναγουλίζω* 1, *ανακατεύομαι* (ιδ. *ανακατεύω* A 2 β), *ανακατώνω* A 2 β. 2) Μετβ. ἐκπέμπω ἐκ τοῦ στομάχου διὰ τοῦ στόματος ὀξέα ἀέρια ἐνεκα τῆς κακῆς πέψεως (ὡς ἀντικ. τίθεται ή λ. ή δηλοῦσα τὴν καταποθεῖσαν τροφήν) Θράκ.(Σαρεκκλ.) Μεγίστ.: *Άναρρέομαι τὸ φαεῖ Μεγίστ. 'Νερρεύουμ'* κλούσικα ἀβγά (κλούσικα = κλούβια) Σαρεκκλ. Συνών. *ρεύομαι*.

αναρρεχοῦμαι Πόντ.(Οἶν.)

Έκ τῆς προθ. *ανὰ* καὶ τοῦ άμαρτ. ρ. *ρεχοῦμαι* ἐκ τοῦ άρχ. *ρέγχομαι*.

Μηρυκάζω: *Τὸ καμέλιν αναρρεχᾶται.*

άναρρηχα ἐπίρρ. Κεφαλλ. — *Λεξ. Πρω. Δημητρ.*

Έκ τοῦ ἐπιθ. *ανάρρηχος*.

Εἰς μικρὸν βάθος ἐνθ' άν.: *Χώνω τὸ θεμέλιο άνάρρηχα* Κεφαλλ.

αναρρηχεύω Λεξ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ.

Έκ τῆς προθ. *ανὰ* καὶ τοῦ ρ. *ρηχεύω*.

Καθιστῶ τι ἀβαθὲς *Λεξ. Βλαστ. Δημητρ.*: *Άναρρηχεύω τὸ λάκκο Λεξ. Δημητρ.* Συνών. *ξεβαθένω*, *ρηχεύω*. Καὶ άμτβ. γίνομαι ἀβαθῆς ἐνθ' άν.: *Άναρρήχεψε τὸ πηγάδι - τὸ ποτάμι Λεξ. Δημητρ. || Παροιμ. Ν' αναρρηχέν' ή θάλασσα νὰ πιάσουμε τὰ ψάρια* (ἐπὶ τοῦ ὀκνηροῦ) *Λεξ. Δημητρ.*

άνάρρηχος ἐπίθ. Κύθηρ. Πελοπν.(Αἴγ.) — *Λεξ. Πρω.*

Έκ τῆς προθ. *ανὰ* καὶ τοῦ ἐπιθ. *ρηχός*.

Ό μὴ ἔχων βάθος, ἀβαθῆς ἐνθ' άν.: *Πιάττο άνάρρηχο* Αἴγ. *Νερά άνάρρηχα* Κύθηρ. — *Λεξ. Δημητρ.* Συνών. *ἄβαθος* I, *ἀνάπλαγος* I, *ρηχός*.

